Notat om forældrebetaling 2024

/Niels Glavind

Bureau 2000 har indhentet de nye takster for børnepasning fra alle landets kommuner pr. 1. januar 2024. Det viser sig, at forældrebetalingen stiger mere, end den har gjort i en årrække – og noget mere end inflationen.

Sammenligner man med vores nabolande, er forældrebetalingen væsentligt større i Danmark end i Norge og Sverige.

Den gennemsnitlige forældrebetaling fremgår af Tabel 1.

I nogle kommuner er forældrebetalingen fordelt over 12 måneder, i andre 11 måneder, typisk fordi juli måned er betalingsfri. For at muliggøre en sammenligning er alle takster omregnet til 12 måneders betaling.

Tabel 1. Gennemsnitlig forældrebetaling pr. nytår 2023 og 2024 – omregnet til 12 måneder

	2023 kr. mdl.	2024 kr. mdl.	Stigning i pct. 2023-2024
Dagpleje fuld tid	2867	3020	5,3
Vuggestue med frokost	4037	4240	5
Vuggestue uden frokost	3351	3534	5,5
Børnehaver med frokost	2589	2708	4,6
Børnehaver uden frokost	1910	2015	5,5
SFO – fuld tid	1758	1863	6

Kilde: Bureau 2000s kommunerundspørger 2023-2024. Note: Gennemsnittet er beregnet således, at der er vægtet med antal børn, der faktisk får frokost/ikke får frokost ifølge de kommunale budgetteringsforudsætninger for 2023. Hvis forældrene fx kun betaler i 11 måneder, fordeles den årlige betaling på 12 mdr.

Det ses, at forældrebetalingen i institutioner med småbørn stiger med godt 5 pct. det kommende år. Det er en højere årlig stigning, end man har set i en årrække. Når taksterne ikke stiger mere, skyldes det, at forældrebetalingen ifølge loven højst må udgøre 25 pct. af driftsudgifterne. Næsten alle kommuner er de senere år gået op til dette prisloft.

Samtidig udgør personalets løn godt 80 pct. af driftsudgifterne. Og ifølge Kommunernes Landsforening kan man regne med lønstigninger på 4,1 pct. fra 2023 til 2024. Dagtilbudstaksterne stiger med andre ord end lønudviklingen tilsiger. Det skyldes bl.a., at nogle kommuner har måttet øge bemandingen for at nå op på de minimumsnormeringer, som er blevet lovpligtige fra nytår 2024.

Det er sandsynligt, at den høje stigningstakt også vil gøre sig gældende de kommende år. Det er nemlig aftalt, at daginstitutionspædagogerne – ligesom sygeplejersker m.v. - skal have et ekstraordinært lønløft i den kommende overenskomstperiode. Hvis dette lønløft slår igennem i forældrebetalingen, vil denne formentlig stige med ekstra ca. 3 pct. – ud over den almindelige prisudvikling.[1]

I skolefritidsordningerne er stigningen på 6 pct. Det skyldes, at der ikke er noget loft over forældrebetalingens andel af udgifterne på SFO-området. Derfor er SFO-taksten en af de skruer, en kommune kan stille på, når økonomien i øvrigt er stram. Den andel af driftsudgifterne, forældrene betaler, er da også steget de senere år. Den udgjorde i 2022 63 pct. – mod 25 pct. for daginstitutioner og dagpleje.

Der er store forskelle i forældrebetalingen fra kommune til kommune. Tabel 3 viser de højeste og laveste takster pr. januar 2024.

Tabel 2. Højeste og laveste takster januar 2024

Tilbud	Laveste takst		Højeste takst	
	Kommune	Takst omregnet til 12 mdr. i kr.	Kommune	Takst omregnet til 12 mdr. i kr.
Dagpleje	Brønderslev	2.415	Roskilde	4.304
Vuggestuer med frokost	Ærø	2.915	Billund	5.028
Vuggestuer uden frokost	Kalundborg	2.684	Billund	4.505
Børnehaver med frokost	Samsø	2.071	Hedensted	3.167
Børnehaver uden kost	Varde	1.757	Hedensted	2.571
SFO-Fuldtid	Ærø	1.077	Vejle	2.315

Kilde: Bureau 2000s kommunerundspørge 2024

Det bemærkes, at nogle af kommunerne har modulbetaling. Det gælder fx Billund. De takster, der er angivet for Billund i tabel 2, er prisen for en plads, der giver mulighed for pasning i 48 timer om ugen. Hvis man fx kun vil have 40 timer om ugen, er taksten noget lavere. Tilsvarende er SFO-taksten i Vejle prisen for pasning om morgen + om eftermiddagen, til SFO'en lukker.

[1] Man kan fx anslå, at de 2/3 af personalet, der er pædagoger, fx i gennemsnit stiger 5 pct. i løn som følge af Trepartsaftalen, og at lønningerne fortsat tegner sig for 80 pct. af driften.

Tabel 3 viser, hvor forældrebetalingen er steget mest siden januar 2023.

Tabel 3. Kommuner med højeste takststigning fra 2023 til 2024.

	Kommune	Takst omregnet til 12 mdr. i kr. 2023	Takst omregnet til 12 mdr. i kr. 2024	Stigning i kr.
Dagpleje	Roskilde	3691	4304	693
Vuggestuer med frokost	Vallensbæk	3181	4048	867
Vuggestuer uden frokost	Kerteminde	3072	3555	483
Børnehaver med frokost	Ishøj	2195	2790	595
Børnehaver uden kost	Langeland	2127	2384	258
SFO-Fuldtid	Lejre	1628	1986	358

Kilde: Bureau 2000s kommunerundspørge 2023 og 2024

Når det gælder de takster, der gælder for institutioner med kost, har kommunerne to muligheder:

- De kan beslutte, at kosten er en del af kerneydelsen. I så fald betaler kommunen 75 pct. og forældrene 25 pct.
- De kan beslutte, at forældrene skal betale hele udgiften til kosten.

Flere kommuner har fra nytår ændret betalingen, så forældrene fremover skal betale den fulde udgift til kosten i vuggestuer. Det gælder fx Helsingør, Horsens, Lejre og Vallensbæk. Det betyder ekstraordinære takststigninger i disse kommuner.

Nordisk sammenligning

Sammenligner man forældrebetalingen i dagtilbud i Danmark med, hvad man finder i andre lande, ligger de danske takster i top.

Tabel 4 viser de maksimale daginstitutionstakster i Sverige i 2024.

Tabel 4. Svenske daginstitutionstakster 2024

	Forældrebetaling	Dog højst
Første barn	3 pct. af husstandsindkomsten	1.688 SEK
Andet barn	2 pct. af husstandsindkomsten	1.125 SEK
Tredje barn	1 pct. af husstandsindkomsten	563 SEK

Kilde: Skolverket

I Sverige skelnes der ikke mellem vuggestue- og børnehavetakst. Omregnet efter kursen pr. nytår 2024 er den maksimale takst for første barn nr. 1134 kr. mdl. I danske kroner. Taksten er inklusive mad, som børnene får i alle svenske institutioner.

I Norge har Stortinget fastsat en maksimal forældrebetaling for børnehave/vuggestue på 3.000 NOK om måneden. Fra 1. august 2024 nedsættes denne grænse til 2.000 NOK – svarende til 1326 danske kroner. Stortinget har desuden besluttet, at den maksimale betaling skal være lavere i en række udkantsområder, og for de nordligste kommuner (kommunerne i Finmarken og syv andre kommuner) er daginstitutioner fra nytår 2024 blevet helt gratis. Hensigten synes at være at gøre det mere attraktivt for unge familier at bosætte sig i disse områder.

Også i de norske institutioner er der normalt inkluderet et frokostmåltid i prisen.